

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Évesre 15 K. Negyedévre 3-80 K. Tanítóknek, Jegyzőknek 12 K.
Egy szám ára 30 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitlittér soronkint 80 fillér.

A székely ezred.

A király a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Megparancsolom, hogy 82. számú gyalogezredem, amelyhez 16 képen a székelyek tartoznak, mostantól fogva a „Schweitzer báró 82. számú cs. és kir. székely gyalogezred” nevet viselje.
Baden, április 12

Károly u. k.

A négy év óta tartó vérzivatarban sok kitüntetés érte a mi szeretett házi ezredünket, a 82-es ezredet, mely az első pillanattól kezdve ott harcolt, hol a csata a legrémesebben dúlt és mindig beigazolta, hogy nem fajult el a székely vér. Ez a mostani legfelsőbb elhatározás is a 82-sőknek a háboruban tanúsított csodás magatartását jutalmazza meg, melynek különös jelentőségét az adja meg, hogy ez az első eset, hogy közös gyalogezred nevébe ilyen tipikusán magyar megjelölést felvesznek.

A 82-sők vállaira mindig a legnehezebb feladatok neheztek. Grodek, Ivángorod, Gorlice, Doberdo s most legutóbb a Casinului mind-mind a mi székely katonáink oroszán bátorságát, vasakarát hirdetik időtlen-időkéig és megrögzítik sziveinkben azt a nagy szimfoniát, melynek győzelmi harsonája itt cseng a fülünkben. A 82-sők törhetetlen bátorsága, halálmegvetése, ellenállhatatlan lendülete minden csatateren szállóigévé lett. A hol megjelentek ott futott az ellenség; elhagyott ágyuk, elszórt fegyverek s a hullák ezrei fölött rohanva, összetörten és szétziláltan és kereste a menekülés útját a nyomukban vágatató végzet előtt. Mert a végzet az, mely úgy intézte a világeseményeket, hogy napfényre kerüljenek az igazi értékek.

Nagy árt, rettenetes nagy árt fizettünk, igaz, azért, tenger árva, sok özvegy és szülő borult gyászba a székely bátorság nyomában; erős karu, munkához szokott férfiak, szelid, alig serdült jó fiuk sirjai domborulnak az ország és az ellenség földjén mindenütt és elterjedt itthon a komor gyásznak rettentő áradata és mégis, ha az emberek tömegének az arcát vizsgáljuk, mintha mindenkinek tekintetében valami lázas öröm látszanék, pedig a mindennapi élet rettenetes gondjával nehezedik mi ránk. Hasonlatos ez a mi gyászuk ahhoz, akik a Megváltót gyászták és érezték, hogy a kiömlött drága vér sok milliók üdvét, boldogságát szolgálja. Mindig férfias elszántsággal mentek a csaták pusztító tüzebe s közöttünk pedig itt hagyták az ök nagy, erős és nemesen szép lelküket, mely mindnyájunknak bizalmat, hitet ad...

A székely vér és nemzeti lelkesedés soha sem tagadta meg magát, mert hazafias jellembe a nemzeti érzés úgy begyökerezett s oly

változatlan miként bérceink sziklatalaján az örökzöld fenyves. Ez az erős nemzeti érzés, — melyet a királyi parancs most megörökít — ez vitte és adta az erőt a 82-sőknek az orosz és lengyel hősvatagokon, a Kárpátok hegyes bércein, a Doberdó szikláján és itthon a féltve szeretett szűkebb haza kapuin, hogy borzalmas tanulságokkal szolgáljanak a világnak arról, hol van az igazi erő, a törhetetlen lelkesedés, a minden vésszel és viharral daczó férfias akarat.

Annak a nemzetnek, mely ilyen katonákat bir, annak győznie kell, mert minden kardja élet és minden puskája csövét, mely az ellenség szívének szegződik, az igazság, a becsület, a hazaszeretet kormányozza. Büszke és hátaltelt szívvel vesszük a magyar király elismerését, melyet ujabban a vitéz székely 82-seinek nyújtott. Ezeknek a katonáknak hatalmas kardja szét fogja tépni a gyász és aggodalom felhőit és rést törnek a napsugárnak, mely a diadalmas béke fényével és melegeivel árasztja el újra a világot.

Kormányválság.

Egynehány nappal ezelőtt egészen váratlanul, kormányválság híre futotta be az országot. Bár egy idő óta a meglepetések világát éljük, éppen a legutóbbi napokban senki sem gondolt arra, hogy a kormányzatban változás álljon be. A választójogi törvényjavaslat ugyan igen kiélezte a politikai helyzetet, de mindeki meg volt győződve arról, hogy a kritikus helyzetnek vagy kompromisszum, vagy házfelosztás fog véget vetni. És hirtelen bekövetkezett egy előre nem látott fordulat, amely semmi összefüggésben nincs a választójogi törvényjavaslat teremtette nehéz helyzettel és amely mégis lemondásra kényszerítette azt a kormányt.

E pillanatban még a legbeavatottabb helyen sem tudna senki nyilatkozni afelől, hogy miképpen nyerhet a váratlanul támadt politikai válság megoldást, csupán azzal van tisztában mindeki, hogy az ország mai súlyos közállapotai mellett a kormányváltások semmiesetre sem szolgálják a viszonyok megjavítását. A jelenlegi külpolitikai helyzet mellett belső békére, nyugalomra konszolidált kormányzatra lenne szükség és e helyett a titkos diplomácia szembeszökő kudarcjai dacára, az ország belsejében is virágozik az intrika, a titkos politikai machinációk el nem fáradó gépezete.

Mély megdöbbenéssel szemléljük az eseményeket és megdöbbenésünket osztja az egész nemzet józan és tárgyilagosan gondolkodó minden eleme. Olyan korszakban élünk, amely az egész magyarság tömörülését és megfeszített, összehangzott munkáját igényelné a háború által támasztott súlyos helyzet szüntetésére. A rendszertelenség, a kapkodás, mely a folytonos miniszterváltozások nyomában jár, megbénítja a központi kormányzat és a külső közigazgatás fáradt munkáját. Nyugalmas, együttes, erélyes és céltudatos kormányzat után vágyik az egész ország. S hogy ez a válság szoruccsés megoldásával sikerüljön, valóban mindennek felett álló. (V)

A román béketárgyalás.

A romániai béketárgyalásra vonatkozóan irányadó helyről vettük a következő információkat:

A bukaresti tárgyalást előreláthatóan csak e hónap utolsó napjaiban fogják újból megkezdeni. A még függőben lévő gazdasági és politikai kérdések gyarapodtak. Besszarábia eddig tárgyaláson kívül állt, mivel ezt a kérdést Oroszországnak és Romániának kellett egymással elintéznie. Mivel azonban az egyesítés a központi hatalmakkal való békekötés előtt történt meg, természetesen a további béketárgyalás folyamán ezt a kérdést is meg kell vitatni, annál inkább, mert az ukrán kormány a középponti hatalmakkal tiltakozott ez ellen. Ukrajna és Románia ellentétes érdekeinek kiegyenlítése nemcsak e két állam, hanem a jövő béke érdeke is. Remélik, hogy sikerül mindkét félre nézve kielégítő eredményre jutni, a miben Besszarábia lakossága szabad akaratának is szerepet kell játszani.

A mi a gazdasági kérdéseket illeti, ezek minden hatalom számára másképp alakultak és ehhez mérten az egységes megoldás sok nehézséggel jár. Kemény feltételeket nem szabnak Romániának. A gabona szállítására vonatkozóan még folyik a tárgyalás egyrészt Németország és a kettős monarchia, másrészt Ausztria és Magyarország és Törökország meg Bulgária között. Ehhez még oly kérdések is jönnek, melyeket a négyes szövetségnek közösen kell elintéznie. E miatt hosszantartó tárgyalásokra kell elkészülnünk. Mivel azonban a béke főkérdéseiben már meg egyeztek, a még függőben lévő kérdések a résztvevők jóakarata mellett, a mely bizonyára megvan bennük, nem okoznak túl nagy nehézségeket.

Az utolsó rekvirálás.

Az erdélyrészi kormánybizottság köréből vesszük az értesülést, hogy az ország közéletmészési miniszterétől oly értelmű leiratot kapott, melyben legnagyobb sajnálattal állapítja meg azt, hogy az erdélyi részek számára biztosítottak vélt lisztmennyiséget minden jóakarata dacára sem tudván kiszolgáltatni, elkerülhetetlen szükségére forog fenn egy újabb s remélhetőleg utolsó rekvirálásnak a vármegyék területén a lisztes termékek után.

Ez a rekvirálás kellő tapintattal, de kellő eréllyel is fog keresztülvitetni, polgári és katonai hatóságok együttes közreműködésével.

A helyzet — egyes szorványos körleteket kivéve — nem oly sötét mint ezt némely pessimisták talán önérdék hajhászok is elhitetni szeretnék, de éppen a közellátás egyöntetűsége s a demokratikus jogegyenlőség megköveteli, hogy a főlöszlegek magasztassanak a nélkülözőkkel s ne legyen kalács bővében annak, kinek szomszéd-falusi komája részére mamaliga is alig akad.

Igenis vannak tekintélyes elrejtett, elvermelt készletek, minek legelőnkebb bizonyítéka, hogy horribilis áron bármennyi kapható dugva.

Ezeknek a föl kutatást célozza az utolsó rekvirálás, mely egyúttal a belső front győzelmes ellentálló képességének is biztosítéka. Ezért a miniszter és kormánybiztos elvárják az illetékes vármegyei vezető köröktől, hogy kedvezés és harag nélkül teszik meg a kötelességeiket!

A városi képviselőválasztók 1919. évi lajstromjának megállapítására kiküldött bizottság Simó Mátyás elnökletével a napokban befejezte sok körültekintést igénylő munkáját. Eszerint a folyó 1918. évben a képviselőválasztók száma amíg 1056-ot tett ki, addig az 1919. évi lajstrom ekként alakult: adóalap hiánya miatt 35, eltávozás folytán 67 és elhalálozás következtében 36-ot töröltök, ellenben felvettek 65 új választót, mely után a választók létszáma 985-t tesz ki.

A rekvirálás elleni panaszok. A rekvirálás elleni panaszok kérdésében *Windischgraetz* Lajos herceg közlélmelési miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben most megindult szigorú rekvirálás elleni panaszok és felebbeszékek elintézését szabályozza. E szerint az előjárói közegek elleni minden panasz és kérelem a községi előjáróság vagy polgármester útján az illetékes közlélmelési kormánybiztos elé terjesztesd. Az igénybevétel ellen való felebbeszékek pedig a járási főszolgabíróhoz vagy polgármesterhez adandók be s e felebbeszékeket első fokozatban a hatóságok bírálják el s az ő határozatuk elleni felebbeszékek felett másodfokon a közlélmelési miniszter dönt az Országos Közlélmelési Hivatal kérésében szorvezeit felszólamlási bizottság véleményezése alapján. E felszólamlási bizottságban egy taggal az OMGE is képviselve van. A felebbeszéki határidő 15 nap.

A fiatalok büntetésének megmentése. Az elhagyott és züllésnek indult és bűnöző fiatalok megmentése érdekében, mint jelentettük, az Erdélyi pártfogó egyesület székelyudvarhelyi osztálya egy foglalkoztató műhelyt szándékozik létesíteni. Ennek és a patronázs eszméjének érdekében ma délután fél 5 órakor a megyeház nagytermében Dr. *Enyedy* Róbert törvényszéki bíró népszerű előadást tart. Az előadás nyilvános és azon a közönséget szívesen látják.

Közlélmelési nehézségek. Mint említettük, a város polgársága feliratban fordult a kormányhoz, kérve, hogy a közlélmelési terén mutatkozó hiányokon és egyes sérelmeken — a mennyiben a mai nehéz viszonyok között lehetséges — segítsen. Ennek a kérelemnek eredményeképpen a marosvásárhelyi közlélmelési kormánybiztos Dr. *Pavlik* Sándor közlélmelési kormánybiztos megbízottat küldötte ki Székelyudvarhelyre. Csütörtök délután volt ebben az ügyben a vizsgálat a panaszosok képviselői jelenlétében. A kormánybiztos képviselője — látva az itteni állapotokat — táviratilag már előre intézkedett, hogy a város ellátatlanai is liszthez juszanak. A dohány, petroleum és cukorral folytatott cserekereskedést hatóságilag a legszigorubbán fogják büntetni és pedig nemcsak egyoldalul, hanem úgy az eladót, mint a vásárlót. A nehezebb testi munkát végző iparosok és munkások személyre szóló lisztkontingensnek felemlését is kilátásba helyezték, s a villanyvilágítással nem bíró községeknek petroleumszükséglete is javittatik — a mennyiben ezt a rendelkezéssre álló készlet megengedi — de nem vásárlás céljaira, hanem a világításra szükségképpen. Végül a kormánybiztos kiküldötte felkérte a közlélmelési hivatal vezető *Soó* Domokos tanácsost, hogy a jövőben a hatóság által kiszolgáltatott oly cikkek közül, a melyekből eddig a polgárság nem kapott (rizikása) szintén részesíttessék. Ezek szerint a feunálló sérelmek maguktól megszűnőnek.

A m. kir. honvédfőreáliskolában és a honvéd Ludovika Akadémiában az 1918—19. tanév kezdetén betöltendő államköltséges (teljesen díjmentes, vagy féldíjmentes) továbbá alapítványos és fizetéses helyekre pályázatot hirdettek. Az üresedésben lévő helyek közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal töltesdők be. Felvétel kivétel nélkül csak az első évfolyamban eszkhözölhető. A felvétel felvételi: 1. Pályázó magyar állampolgárság. 2. A katonai nevelésre való testi alkalmasság. 3. Kifogástalan erkölcsi magaviselet. 4. Valamely középiskola negyedik osztályának, illetőleg a Ludovika-Akadémiában való felvételre gimnázium, vagy reáliskola hatodik osztályának sikeres elvégzése. A kérvényben felomlítandó, hogy abban az esetben, ha az említett intézetekben hely már nem volna, beleegyeznek

pályázó abba is, hogy fia, gyémoltja valamelyik császári és királyi katonai főreáliskolába, vagy akadémiába vétessék fel. All ez különösen akkor, ha a pályázó ifju a német nyelvet bírja és a honvédfőreálban, vagy Ludovika Akadémiában a felvételi vizsgát sikerrel letette. Folyamodványok folyó évi május hó 31-ikéig a honvédfőreáliskola parancsnokságához Sopronba, illetőleg a honvéd Ludovika-Akadémiára parancsnokságához Budapestre nyújtandók be. Részletes pályázati hirdetmények közvetlenül az említett parancsnokságoknál kaphatók.

Katona-diákok vizsgálatai. A vallás-és közokt. miniszter 7. illetőleg 2304—1918. éln. sz. a. kiadott rendelete értelmében e hó folyamán négy hetes tanfolyamot rendelt el, a katonai szemléken alkalmasoknak talált és már tényleges katonai szolgálatot teljesítő mindazon tanulók számára, akik középiskolai tanulmányaik utolsó vagy utolsó előtti évfolyamát még nem fejezték be. E négy hetes kurzuson a Főgimnáziumban az utolsó évfolyamot 12, az utolsóelőtti 7; a Kollban pedig 13, illetőleg 3 katonatanuló végezte el sikeres vizsga letétele után, kiknek egyrésze most vonul be katonai szolgálatra, a többi pedig különféle harszterekre megy vissza. Az osztály-és érettségi vizsgálatok április 25-én kezdődtek s 28-án érnek véget mindkét középiskolában.

Nyilvános nyugtázás. A következő sorok közlésére kértük föl: Ujabban a következő adományokat vettem a hazatérő hadifogyók javára: Szibán Borbála 19 K, Székelykereszturi Vörös Kereszt gyűjtése 708 K 80 fill. és 3 drb koadó, Nagy Emma és Török Lajosné gyűjtése Énlakán 103 tojás, 14 K 20 fill. és 11¼ kiló bab, Nagy Róza és Lőrinczi Lidi gyűjtése szintén Énlakán 125 tojás, 11 K 10 fillér és 7 kiló bab. Hálas köszönet a fogyók nevében érte. Dr. *Várentsik* Ferencné.

A Homoródalmási Nőegylet a hó 2-iki estélye. Erdemes beszégetünk róla, mielőtt a rendezésbe beszámolókat ide írhatók. Falu helyen paratlan a maga nemében, bármely nagyobb városnak is büszkesége lehetős. Ehre lehetett ezenni a szorony kéziratok megíróból, hogy itt nem a pöz és affektálás, hanem holmi nemesebb érsekek és czélok képezik a vart és biztos siker rugóit. Eszért gyűlt össze a Homoródvidék intelligenciája oly eszében a jelentek meg városok kulturumakái is, hogy a Homoródalmáson az évtizedek óta halgatagon, de czéltudatosan vezetett kulturumának eredményeit tansék és elővezők is az estély a „Betyár kendője” című népszimnival kezdődött, melyet a helybeli földműves ifjuság válogatott csoportja adott elő Péterffy, Tary Irén igazgatónő rendezésével. Szereposztás, banítás, színpadi mozgás, átértett és érzett temperamentumos öszjáték ugy a fiatalok, mint lelkes vezetőjük nemcs ambicziójának lényes, bravuroz bizonyossága volt. A távolból jött közönség alig hitte, csak az előadás után győződött meg arról, hogy a műkedvelő színészek: Szabó Lidi, Szabó Eszter, Dónes Ida, Rácz Ilona, Kovács Ida, Szoblik József, Dajka János, Benczó Mihály, Sándor József, Bodor József, Benczó Dónes valóban mind egyszerű gazda lányok és legények voltak. Anyival nagyob volt az elismerés velük és farsadhatatlan igazgatódjükkal szemben. A darab — ezuttal kizárólag az intelligencia számára — már hetedik előadását érte mindjélt haz előtt. Felvonások közbe Kónya Jancsi paratlan zenekara szölet a szívekhez a hangulatot festő darabjaival. Ezután kezdődött a társas „kobaras” vacsora, amelyről valóban el lehet mondani, hogy elejétől végig finom kedélyesség, viharos jókedv volt a fűszer Kiss Béla véletlen konferás derős bohóságai, az általa színpadra cizált szereplők komoly és vig produkciói, kiváit Neszly Iránke ének szölei. Kónya Jancsi saját szerzeményü dalai, Bartalis Márton és Barabás Aron duettje állandó gyönyörködtetésül töltötték el a családiasan együttéző szép társaságot. Vége hossza nem lett volna, ha a konferás nem rendel tánozt. Erre a társaság a szomszédos háltérembe vonult át, a hol aztán kiválgos-virradatig nem haltunk meg, mert ifjak, öregek lelkesülten jártak ugy, amint Jancsi húzta. Másnap délig folyt a kedves, derős és mindenben feledhetetlen mulatás. A nőegylet lelkes elnöke Ajtay Jánosé mindvégig a gondos háziasszony szerepében farsadozott. Büszke lehet a rendezéség. Almás intelligens nőikara az általuk novelt derék nőegyleti tagokra, akik az étkezésben, háltéremben, ruhátárban mindvégig kiváló figyelemmel a előzékenységgel igyekeztek a nagyszámu vendégsereg kényelméről gondoskodni a finom lelkületükkel esztatlan elismerést vívtak ki maguknak. Erdemes faljegyzekünk — mint speciálitást — azt a praktikus irányt is, amelyet a Nőegylet — a háboru beálltával — tűzött maga elé Zöldség, vetemény a kivált magtérmes szociális alapon közös munkával. A papnék és tanítónők együtt mennek a nőegylet kertjébe s mezőrészébe a többi tagokkal, mind kapavet felszerelve. Hatenként számlálunk munkáikról, terveinek és termelnek. Mult évben a gyermek otthon 100 gyermekének adtak ingyen zöldséget s 70 véka pityókát és a folyó évi veteményt is előteremtették. A mostani estélyek jövedelme ez akció nagyobb arányu folytatását szolgálja.

A rendezéség részéről a következő sorokat vettük: A Homoródalmási Nőegylet másoros estélyén hadi kertészeti alapunkra felülfizetni szívesek voltak: Szabady Tivadar fősz-bíró 3 kor, Péter Sándor lelkész 8, Pál Ferenc esperes 4, Szakás Miklós 4, Dr. Kocz Károly ügyvéd 40, Kolombán L. tanfelügyelő 8, Nagy Géza tanító 4, Barra Lajos kijó 4, Szolga Gábor legatus 2, Bencze Gábor kijó 2, Tóth János 6, Vass Albert gyógyyszerész 10, Garda Cs. János 2, Dr. Sehesi Miklós szolgabíró 10, Kelemen István lelkész 10, Gyórfy Ersei tanítónő 10, Tary Sándor 20, Péterfy Aron és neje 1680, Ajtay János 10, Kisgyörgy S. kijó 10, Fekete Imre legatus 1, Péterfy Gáborka 2, Bene-

dek Lajos zászlós 8, Ajtay Laci 2, Gráf Feri 2, Radványi Endre kijó 10, Vajda Antal ig. tan. 10, Farkas Rósi ovónő 5, Hermann József 4, Salati Mária 2, Salati Eszter 2, Anton Ferenc 9 koronát, Összes 232 kor. Tisza bevétel 647 94 kor, melyből (15%) 97 30 kor. a Székelyudvarhelyen felállítandó tanítóknő otthona részére, a többi a nőegylet hadi kertészeti alapjára számoltatott el. Fogadják a szives adakozók háttas köszönetüket adományalkért. A rendezéség.

Megengedik az ingatlanok árverését.

A háboru kitörésével a kormány rendeletet adott ki, a melyben az ingatlanok árverését megtiltotta, csakis az esetben engedte meg, ha az illető mezőgazdasági ingatlan, vagy pedig valamilyen városi épület elárverezéséhez a tulajdonos is hozzájárul. Értesülésünk szerint legközelebbi rendelet fog megjelenni, a mely tekintet nélkül a hátrálékos annuitásokra, megengedi az ingatlanok árverését. Az ügynek ma már nincs tulságos jelentősége, fontos azonban, hogy a hadbavonultak, főleg a fogságban lévő ingatlannak eladását a kormány továbbra se engedje meg.

Az iskolai év bezárása. Félhivatalosan jelentik: Minthogy a háboru által előidézett viszonyok miatt a folyó iskolai év sem fejezhető be a rendes időben, a közoktatásügyi miniszter akként intézkedett, hogy az összes tanintézetekben a tanítás olyképpen intéztessék és a vizsgálatok rendje olyképp állapittassák meg, hogy az iskolai év június 15-én befejezhető legyen és a tanulók e napon bizonyítványukat kézhez véve elbocsáthatók legyenek. A rendezett tanácsu városokban lévő elemi népiskolák IV. osztályaiban is június végéig tart a tanítás.

A nagyszabeni cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola I. és II. évfolyamban az 1918—1919-iki tanév kezdetével (szeptember hó közepe táján) körülbelül 50 oly teetileg alkalmas ifju vétetik fel, a kik f. évi szeptember 1-ével a 14-ik életkort már elérték, de a 17-iket még nem lépték át, hajlammal bírnak a katonai pálya iránt és valamely közép- vagy polgári iskola 4. alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezték. A folyamodványokhoz a három utolsó iskolai évről (2., 3. és 4-ik osztály) szölo összes egész és félévi bizonyítványok (értesítők) mellékelendők. Fizetéses hely iránt felvételi kérvények az ez évi iskolai végbizonyítvánnyal is ellátva, legkésőbbben f. évi július hó 8-ig a nagyszabeni cs. és kir. hadapródiskolaparancsnokságnál nyújtandók be. Hiányosan felszerelt és elkészve beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Azonkívül minden kérvényhez benyújtása előtt — az iskolaparancsnokságtól kért, pontosan kitöltött és a politikai vagy katonai hatóság által igazolt tájékoztató iv csatolandó. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázókra folyamodványuk *közzeltesül* a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz terjesztesd be. A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozó „felvételi szabályok” valamint a kérvényhez csatolandó tájékoztató iv 50 fillér bektűdése ellenében a nagyszabeni hadapródiskola parancsnokságánál szerezhető be.

KÖZGAZDASÁG.

A köz és magánalkalmazottak kertészeti szövetkezete kéri tagjait, hogy a parcella béreket 5-én délután 3—4 óra között a polgármesteri hivatalnál fizessék be.

A nádazokat fel kell égetni. A hadsereg főparancsnokság vezérkari főnökének Qu. 34037. számú rendelete értelmében a tavalyi nád minden község határában (a hol ilyen van) — esetleg katonai segítség igénybevételével is — azonnal kiégetendó, hogy az új zöld nád takarmánnyul felhasználható legyen.

A sajt és turó maximális ára. A Közlélmelési miniszter kiadott rendelete alapján Székelyudvarhely város és Udvarhelymegyében a sajt és turó maximális árát a hatóság következőleg állapította meg: Juhsajt (44—56% zsirtartalmu) kilonként 13 K, Juhsajtból készült székelyturó kilonként 16 K, kiskereskedő által eladva 17 korona.

Bort, borpárlatot (Cognac) elad SZÖLLŐS J SAMU Székelyudvarhely

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Gálffy István Gazdasági egyesületi választmányi tag urnak.

Gálffy István jegyző, választmányi tag ur kifogásolta a Gazdasági egyesület közgyűléséről irt tudósítást, azt állítja, hogy felszólalása elferdítve lett közölve és czélja el lett hallgatva. Ezon előzmény után azt várhatta volna minden, az igazságra kíváncsi haladó, hogy a ferdítést kikorrigálja, e helyett nekem ront oly dolgokért, melyekért engem felelősség nem terhelhet, melyekért őt ép oly joggal lehetne hibáztatni, mint engemet, azért kénytelen vagyok támadásával foglalkozni.

Ismételve elolvastam, másokkal is, a kik a közgyűlésen jelen voltak, elolvastattam a közgyűlésről irt tudósítást, úgy találtam, úgy találjuk, hogy az fedi a valóságot, a választmányi tag ur a titkári jelentés, illetve az egyesület ellen azon kifogásokat hangoztatta, a melyek a tudósításban is vannak írva. Az igaz, hogy felszólalásának czéljáról a tudósító, a ki a vesébe nem lát, nem irt, arról meg sem emlékezhetett, ha csak gyanútani nem akart, mert ez esetben legfeljebb azt mondhatta volna: a czél pedig akadékoskodás és konzervenciája az ősi közgyűlés azon határozatának, hogy azon tagokkal szemben, kik az egyesület iránti kötelességeiknek évek során át ismételt felszólításra sem akarnak eleget tenni, megindítja a peres eljárást, hogy az így felszabadulandó tőkékkel más tagokat is segítyeshessen, hogy ne egyes kedvezményezettek használják ki mások rovására az egyesület segédesszközzeit.

A személyemet illető támadásra nem reagálok; titkári jelentésem az egyesület alapszabályai rendelkezéseim, — melyeket a választmányi tag urnak ismernie kellene — alapult, a vál. tag ur kedvéért alapszabályellenes jelentést nem írhatok. Évenként két közgyűlést tartunk, az őszin megállapítjuk a jövő évi munkatervet, — itt lett volna helyén felszólalnia, — a tavaszin beszámolunk az előző év eseményeiről. Beszámoltam jelentésemben az egyesület 1917. évi működéséről, erről egyebet nem mondhattam, mint a mi történt az országos földmivelésügyi politika terén, az egyesület kebelében a jelen nehéz viszonyok között a választmányi tag urnak is a közreműködésével. Tények, megtörtént dolgok helyett üres frázisokkal elő nem állhatam, az azokkal való dobálózást azoknak engedem át, a kik saját érdekeiket meg tudják az adókvívót bizottságban védelmezni, de a gondviselésükre bízott népek tanácsot adni, őket kitanítani arra, hogy ők is hogyan védekezzenek a jogsérelmek ellen, nem ismerik kötelességüknek, vagy legalább is nem érnek rá. Hogy a választmányi tag ur is ezek közé tartozik, arról a közgyűlésen tett vallomást, a mikor nagy pathosszal előadott felszólalásában hangoztatta, hogy „én a magam érdekeit meg tudom védelmezni“. Az elnök azon kérdése, hogy hát miért nem védelmezi meg népének is az érdekeit, első sorban ez neki a kötelessége, miért akarja ezt a kötelességet az egyesületre, vagy a titkárra háritani, a válaszadással adós maradt.

Arra a vádjára, hogy „ha a Titkár ur a székelység ügyét valóban a szívére hordozta volna, meglátta volna, hogy mily gyorsan csuszik ki a székelység vagyona, miként megy idegenbe fája, kőve és gyümölcse“ stb. — válaszom az, hogy ha a választmányi tag ur népének sorsát szívére viseli, miért nem mozdította a kis ujját sem ezen bajok orvoslására, miért elégszik meg csak panaszkodással és a vádaskodással, miért nem törekedett a vezetése alatt álló népet szövetkezetek, esetleg részvénytársaságok alapításával arra ösztönözni, hogy erdejét, kővét termelje ki ő maga, ne engedje idegenek szabad zsákmányának azokat; három községből bizonyára tudott volna akkora tőkét összehozni, a mekkorával a régi olcsó világban, a mikor talán egy pipa hohányért is vesztegette a nép kincset érő arányjait. Előbb egy kisebb, majd egy nagyobb vállalatot lebonyolított volna. A magam részéről dicsekedés nélkül elmondhatom, hogy hábár nem vagyok a székelyföld szülöttje, eleget agítottam illetékes helyeken a lelkeket megülő közöny, vállalkozási kedv ellen, támogattam is minden oly alakulást, a mely a székelység kincsait székely népnek iparkodik megmenteni, sajnos ily helyeken, anyagi áldozatokat is hozva, sohasem találkoztam a választmányi tag urral, a ki azt hiszi magáról, hogy ha szívére kitarja, de a markát összeszorítja, megtette népe iránti kötelességét.

A jegyző ur 7 év óta választmányi tagja az egyesületnek ez idő alatt 84 választmányi és közgyűlésen 84 szer lett volna alkalma népművelő ideáival előállni, valószínű, hogy lelkes felszólalásaival sikert is érhetett volna el, de csak azt konstatahatom, hogy az üléseket 5—10 percig tartó bekukkuzással elég ritkán látogatta, székelymentő eszméket sohasem pengett, olykor-olykor, ha személyes érdekeket kellett védelmezni, felszólt; ha tehát az egyesület működését meggöndök, maradiak ítélte, akkor első sorban önmagát ítélte el.

Különböen másként teszen ezután! A mint az Udvarhelyi Híradó 15-ik számában olvastam, a jegyző ur kilépett a cselekvés terére, megindította a székely gazdák szervezkedését. Az igaz, hogy ehhez jó lett volna előbb kezdeni, a mikor még verseny nélkül aránylag kis tőkékkel lehetett volna a nép részére földjének kincsait megmenteni, az eredmény elérése most, a mikor már tőke és szak tudás erejével rendelkező versenyvállalatokkal kell megküzdeni, mindenesetre nehezebb, de azért nem lehetetlen.

Jobb későn, mint soha. Adjon Isten sok kitartást, a nehézségektől való viasza nem rontó nést és a mi fő — békeséget.

A türelmes olvasó iránti kiváló tisztelettel
Hlatky Miklós.

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Egy jókarban lévő fehér gyermek kocsit eladó Kossuth-u. 130. sz. alatt.

Tisztelt helybeli és vidéki vendégeim szives tudomására hozom, hogy

Vendéglő helyiségeimet

a piactérről Behm-utca 15. szám alá (Szent-Ferenczrendiek templomával átellenben) helyeztem át. Első rendű boraimat és konyhámat szives figyelembe ajánlva vagyok tisztelettel

Özv. Bodrogi Sándorné.

Szám 86—918. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye parajdi járásához tartozó Atyha községben lemondás következtében megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a következő:

1. Évi törzsfizetése 2000 K.
2. Évi lakáspénz 200 K.
3. Uti átalány 200 K.
4. Iroda átalány 100 K.
5. Szolgatartás 100 K.
6. Magán munkalati díjak.

Felhívom a pályázói kivárákat, hogy az 1889. évi I. t.-cz. 5. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt minősítéssiket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám 1918. év május 18. déli 12 óráig adják be.

A választást Atyha községben fogom megtartani egy később megállapított napon.
Parajd, 1918. április 20.

Szabó Nándor főszolgabíró.

:: Nyári kalapmodelljeim megérkeztek ::

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. figyelmét felhívni raktáramon található legújabb divatu

női kalapmodellekre

■ Elvállalok és jutányos árban készítek bármilyen forma átalakításokat a leggyorsabban ■
Gyászkalapok raktáron kaphatók.

Szives látogatást kér tisztelettel
ORDELT JÁNOS.

Szám 349—1918.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Erked község (Udvarhelyvármegye) ca 10 waggon nyár fát lábón a községi irodában bármikor megtekinthető feltételek mellett f. évi máj. 31-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen elad.

A kikiáltási ár waggononként 350 K. Árverés előtt árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át kötelesek letenni. Az árverésel vevő köteles a megvett 10 waggon nyarfa árának 1/2 részét a kitermelés előtt a k. pénztárba előre befizetni.

Erked, 1918. április 24.

Mihályi Béla kjegyző.

Eladó házak, házhelyek, kiadó lakások. Azonnal átvehető.

1. A vasuti állomásnál a bejáratól balra, 75 méter fronttal a vasutra elgedelyezett kapubejáratral.
2. Ugyanez eladatik 5 parcellára osztva 14—16 m. fronttal.
3. Vasuti vendéglő 781 m² öf. A vevő a korsomajogot kérésre, megkaphatja.

4. Tábor-utcában belsőleg lakházzal, termő gyümölcsfakkal, 2 hold 173 m. öf. Kiváló kuttal! Ugyanebben kiadó a lakház 2 szobas és egy szobas lakása.

5. Tábor-utcában ugyanezen telek parcellákra felosztva is eladó.

6. Kőkereszt-téren a Varga patak hídjánál. Kereskedésnek, nagy vendéglőnek, mozinak kitűnő hely.

7. Ugyanott kiadó a lakás, a z'dre festett ház.

8. Ugyanezt eladom szintén parcellázva 4—5 darabban terv szerint.

9. Temető-utcában a Pék-féle ház, 3 szoba, tóli, nyári konyha, pincze, kut, stb.ivel. Az udvar beültve gyümölcsfakkal, rózeáttal.

10. Herczeg Albert-tele ház a Csere-utcában.

11. Ugyanottan és ugyanez volt, kis kert az utca végében házhelyen.

12. Kuvar-kertben mar termő gyümölcsfakkal beültetve, egyben is eladatik, de felosztva parcellákra is 28 házhelyel.

13. Csere-utcában az aljban, balra a 8-ik ház, Kandó-féle emeletes ház eladó.

14. Bálint-utcában annak végén, balra az utolsó ház előtt, Solymosy Pálné-féle, eladatik.

15. LOBOGÓ-FÜRDŐ egá zében, mindenestől eladó

16. Ügyett, Lobogó-fürdőn, hegyha több vevő jelentkezik, a fürdő területéből házhelyeket is hasíttatok ki és eladom örök áron.

17. Fénykép-iroda mellek helyiségekkel haszonbérbe adó és azonnal elfoglalható Batthyány-tér 15. szám, a város legélénkebb forgalmu központjában téren

18. Uri lakás ugyanezen házban, 4 szoba, hezzávalókkal, utcára, piacra néző, áltányos nagy szobával.

19. Kisebb lakások ugyanottan kiadók. Alkalmasak valamely üzleti toglalkozáshoz masamodre, varroda

20. Szódaviz-gép felszereléssel, helyiségekkel kiadó.

HOMERÓDI BORVIZ

21. szállítására üvegekben vagy korsókban, fix fizetéssel vagy részben — üvegeket, korsókat, dugót én adok — kiadó.

22. Homoródi borviz ezután állandóan kapható az udvaromon lévő ásványviz raktárban. 1 literes üveggel 60 fill. 50 üveggel 27 kor. 50 fill.

23. Homoródi borviz 5 literes korsókban 120 kor.

24. Homoródi borviznek poharankénti elszusítók keresztetnek.

25. Homoródi borvizet bárki hozhat poharankénti elarusításra, ezíat hordója, bailonjába, korsóiba stb. Literenként 10 filléért.

26. A Homoródi borviz töltögetéséhez kerestetik egy családós férfi.

27. Nagyalambfalván eladó a kőkorcamánk mellett becses kő lakházzal, rendkívül nagy, ujonnan épült csürrel, régi iroda nevű ház.

28. Ugyanottan e mellett, az országot mentén egy belső telek.

29. Ugyanottan a németek pallója nevű helyen belsőleg szántóval.

30. A musznai szélen levőgott erdő területe legelőnek 15 holdnyi.

31. Héjjastalván eladó 44—58 holdnyi fiatalos cserfa erdő fája. Kiváló timóroknak való cserfa hántásra alkalmas fákkal.

32. Rugonfalván malomjog, hozzávaló területtel malom építősére, megállapítandó ideig leendő kihasználásra haszonbérbe adandó.

33. Ásványvizet, pezsgőt, boros-buteliákat, gyógy-szeres üvegeket, már használt DUGÓKAT, barmiféleket, pezsgősöket veszek bármennyit.

34. Bolthelyiség, a gyógyszerertáram mellett, nagy tágar, kiadó.

35. Kis bolthelyiség a gyógyszerertáram mellett kiadó.

36. Vadász-csizma vízhatlan, czombon felülérő, lovag csizma, eladó.

37. Halászati jog a Küküllő folyón Nagyalambfalva és Kiszalambfalvaig. Magyaros községtől Rugonfalván a Nyikó mentén, hasznalatra kiadó.

38. Kiszalambfalva határában eladó szántó és erdőaranyjog

39. Székelyudvarhelyt a Kuvar-kertben és Rugonfalván a malomnál kitűnő főveny, homok-telepek cemenet-cserép gyártásra kiadók.

40. Homoródi ásványviz-kutak kereskedelmi kihasználására keresek tőkeceros társat, vagy aki alkítana erre a célra részvénytársaságot.

41. Közvetítők díjaztatnak.

Szóbeli vagy írásbeli megkeresésekre részletes felvilágosításokkal szolgálok a könyves bolt feletti irodámban

Nagysolymosi KONCZ ARMIN
gyógyszerész, fürdőb., birtokos.